

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.03.1977, sp. zn. 1 Cz 35/77, ECLI:CZ:NS:1977:1.CZ.35.1977.1

Číslo: 24/1978

Právní věta: Ak uzavrel prevádzateľ motorového vozidla s poisťovnou zmluvu o poistení osôb prepravovaných v tomto vozidle, treba otázku skončenia tejto prepravy posudzovať tak, že preprava sa skončila vtedy, keď sa dosiahol cieľ jazdy a keď uplynul primeraný čas na to, aby sa urobili opatrenia súvisiace so skončením jazdy (napr. vojsenie do garáže, vypnutie motora, vystúpenie z vozidla, vynesenie prepravovaných vecí atď.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.03.1977

Spisová značka: 1 Cz 35/77

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Pojištění

Předpisy: 40/1964 Sb. § 355
§ 371

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1978 sb. rozh.

Ak uzavrel prevádzateľ motorového vozidla s poisťovnou zmluvu o poistení osôb prepravovaných v tomto vozidle, treba otázku skončenia tejto prepravy posudzovať tak, že preprava sa skončila vtedy, keď sa dosiahol cieľ jazdy a keď uplynul primeraný čas na to, aby sa urobili opatrenia súvisiace so skončením jazdy (napr. vojsenie do garáže, vypnutie motora, vystúpenie z vozidla, vynesenie prepravovaných vecí atď.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 30. 3. 1977, [1 Cz 35/77](#))

Žalobkyňa sa domáhala, aby žalovanej štátnej poisťovni bolo uložené zaplatiť jej 20 000 Kčs podľa poisťovnej zmluvy uzavretej v roku 1968 medzi manželom žalobkyne a žalovanou; uvedenou zmluvou boli okrem iného poistené pre prípad úrazu osoby prepravované motorovým vozidlo ŠPZ SK O1-34. Manžel žalobkyne zomrel 29. 10. 1969 následkom otravy výfukovými plynmi v tomto vozidle.

Mestský súd v Košiciach rozsudkom žalobu zamietol s odôvodnením, že smrť manžela žalobkyne

nebola poistnou udalosťou podľa uzavretej poistnej zmluvy.

Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí o odvolaní žalobkyne zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zaviazal žalovanú poisťovnu, aby žalobkyni vyplatila 20 000 Kčs.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozsudkom odvolacieho súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Zmluva o poistení motorového vozidla, ktorú uzavrel manžel žalobkyne s poisťovnou (tzv. havarijná poisťka), obsahovala prvky poistenia majetku ako aj prvky poistenia osôb a v samom texte zmluvy sa poukazovalo na ustanovenia Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.) ako aj na ustanovenia vyhlášok č. 48/1964 Zb. 1) o poistných podmienkach pre poistenie osôb. Touto uzavretou zmluvou bolo dojednané poistenie motorového vozidla pre prípad poškodenia, zničenia alebo odcudzenia cestovných batožín a vecí osobnej potreby prepravovaných týmto poisteným motorovým vozidlom a poistenie osôb prepravovaných uvedeným vozidlom pre prípad úrazu; pre prípad smrti následkom úrazu išlo o poistnú sumu 20 000 Kčs.

Súdy obidvoch stupňov v prejednávanej veci zistili vykonaným dokazovaním zhodne, že manžela žalobkyne našli mŕtveho v poistenom motorovom vozidle v neuzamknutej, ale zatvorenej garáži, pričom príčinou jeho smrti bolo zadusenie pri otrave kysličníkom uhoľnatým z výfukových plynov.

Súd prvého stupňa poukazoval na to, že úrazové poistenie osôb prepravovaných motorovým vozidlom sa vzťahuje iba na úrazy, ktoré prepravované osoby utrpia pri preprave a považoval preto za poistnú udalosť len úraz, ku ktorému dôjde pri nastupovaní alebo vystupovaní z motorového vozidla a pri jazde motorovým vozidlom, a to len na miestach určených pre prepravu a v odôvodnených prípadoch aj na zastávkach motorového vozidla z nutných dopravných príčin alebo z dôvodov opravy alebo úpravy motorového vozidla, pokiaľ k úrazu dôjde v bezprostrednej blízkosti motorového vozidla, ako aj úraz, ku ktorému dôjde pri vedení motorového vozidla a pri uvádzaní motorového vozidla do chodu bezprostredne pred začatím jazdy. Súd prvého stupňa posúdil skutkové okolnosti prípadu tak, že manžel žalobkyne zomrel vo vozidle ktoré bolo v zavretej garáži, teda preprava už sa tu skončila, takže jeho úraz nemožno považovať za poistnú udalosť podľa uzavretej zmluvy.

Odvolací súd vychádzal z toho, že jazda motorovým vozidlom sa začína tým, že vodič nastúpi do motorového vozidla, spustí motor a uvedie vozidlo do chodu, a to bez ohľadu na to, kde sa vozidlo nachádza. Keďže miestom, kde motorové vozidlo možno uviesť do chodu, je aj garáž a teda jazda sa môže začať v garáži, môže byť aj garáž miestom, kde môže dôjsť k poistnej udalosti. To isté aplikoval odvolací súd aj na ukončenie jazdy a považoval jazdu skončenú až príchodom vozidla do garáže, vypnutím motora a vystúpením vodiča z motorového vozidla. Vychádzajúc zo zistenia, že manžel žalobkyne zomrel vo vozidle na otravu výfukovými plynmi, ktoré vychádzali zo spusteného motora tohto vozidla, bol odvolací súd tohto názoru, že k úrazu došlo pred skončením prepravy. Otravu výfukovými plynmi považoval odvolací súd za úraz v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 vyhlášky č. 49/1964 Zb., podľa ktorého poisťovňa je povinná plniť, ak za trvania poistenia neočakávaným a náhlym pôsobením vonkajších síl alebo vlastnej telesnej sily alebo neočakávaným a neprerušeným pôsobením vysokých alebo nízkych teplôt, plynov, pár, žiarenia a jedov bolo poistenému spôsobené telesné poškodenie, prípadne mu bola spôsobená smrť.

Smrť, ku ktorej došlo následkom otravy výfukovými plynmi z motorového vozidla, možno považovať za poistnú udalosť, ak k otrave došlo výfukovými plynmi poisteného vozidla a ak otravu utrpela prepravovaná osoba. O prepravovanú osobu pôjde od chvíle, keď sa preprava začala; za skončenie prepravy možno vo všeobecnosti považovať moment, keď prepravovaný z vozidla po skončení jazdy

vystúpil. Z toho však nemožno vyvodzovať, že preprava trvá dovtedy, kým prepravovaná osoba z vozidla nevystúpila. Ak sa totiž dosiahol cieľ jazdy, treba považovať prepravu za skončenú, len čo uplynul čas primeraný na to, aby sa urobili opatrenia súvisiace s ukončením jazdy, t. j. napr. vojsenie do garáže, vypnutie motora, vystúpenie z vozidla a vynesenie prepravovaných vecí. Nemožno totiž čas prepravy umele a bez obmedzenia predlžovať tým, že by sa bezdôvodne naďalej ponechal napríklad v behu motor, alebo že by s prepravovaná osoba neodôvodnene naďalej zdržiavala vo vozidle.

V prejednávanej veci bolo teda pri rozhodovaní o opodstatnenosti nároku vzneseného v žalobe vyriešiť otázku, či v čase, keď došlo k otrave manžela žalobkyne výfukovými plynmi, bolo ešte možno manžela žalobkyne považovať za prepravovanú osobu, alebo či sa jeho preprava už skončila a či jeho zotrvávanie v zavretej garáži pri zapnutom motore auta bolo ešte možno považovať za pokračovanie jazdy, pri ktorej viedol motorového vozidlo, prípadne za dokončovanie jeho prepravy.

Záver, že preprava sa neskončila, lebo motor vozidla nebol ešte vypnutý a prepravovaný nevystúpil z vozidla, nemožno považovať za jednoznačný, pretože vypnutie motora a vystúpenie z vozidla nie sú jediné okolnosti, z ktorých možno usudzovať na skončenie prepravy. Bolo preto treba vypořiadat sa aj s tou skutočnosťou, že garáž bola zavretá, a bolo treba ďalej zisťovať, ako dlho po zavretí garáže dôjde k takému presýteniu ovzdušia jedovatými plynmi, že to má za následok zadusenie plynmi. Objasniť bolo treba aj to, či nešlo o osobu pod vplyvom alkoholu a jej zmenenú citlivosť na jedovaté plyny.

Uvedenými otázkami sa však odvolací súd dôsledne nezaoberal.

Rozsudkom odvolacieho súdu došlo teda k porušeniu zákona v ustanoveniach § 1, § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 153 ods. 1, § 211 a § 220 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 355 ods. 2 O. z.

1) v znení redakčného oznámenia č. 79/1964 Zb. a vyhlášok č. 7/1976 Zb. a č. 8/1976 Zb.